

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă reglementează mecanismul de compensare financiară a consumatorilor de credit, în situația în care, urmare a constatării unor practici anticoncurențiale ori a utilizării unui indice de referință denaturat în derularea contractului de credit, consumatorul de credit a fost prejudiciat.

Utilitatea și oportunitatea acestei intervenții legislative derivă din necesitatea instituirii unui mecanism accesibil și eficient, opțional pentru consumatori însă obligatoriu pentru bănci, pentru calcularea și repararea prejudiciilor consumatorilor de credit. Constatarea, printr-o decizie definitivă a unei încălcări a legislației în materie de concurență constituie premisa aplicării mecanismului propus, în timp ce cuantumul prejudiciului individual se determină potrivit procedurii și criteriilor prevăzute de lege. În vederea simplificării procedurii de compensare, proiectul propune utilizarea indicelui IRCC ca reper alternativ de calcul al obligațiilor contractuale, diferența pozitivă rezultată urmând a fi utilizată pentru determinarea compensației. Astfel, compensația se determină prin recalcularea dobânzii aferente fiecărei perioade relevante prin raportarea la IRCC, în aceleași condiții contractuale, cu excepția indicelui de referință, și prin compararea rezultatului cu dobânda efectiv datorată sau achitată în baza ROBOR. Se iau în considerare diferențele pozitive astfel rezultate, în limitele perioadei pentru care practica anticoncurențială a fost constatată prin decizie definitivă.

Astfel, prin introducerea acestui mecanism clar, eficient și previzibil ne propunem protecția efectivă a persoanelor prejudiciate și, totodată, reducerea semnificativă a necesității declanșării de litigii individuale, prin încurajarea medierii, cu diminuarea costurilor și a duratei de timp necesare valorificării dreptului la despăgubire. Necesitatea unui mecanism alternativ, de natură extrajudiciară/administrativă, destinat consumatorilor de credit prejudiciați prin încălcări ale legislației în materie de concurență, care să fie simplu, rapid, și mai ales OPȚIONAL pentru consumator, va permite astfel rezolvarea cu celeritate a unui număr de solicitări, avându-se în vedere faptul că, valorificarea dreptului la despăgubire exclusiv printr-o procedură judiciară poate presupune, pentru persoanele fizice prejudiciate, o durată excesivă, costuri ori o sarcină procedurală disproporționată față de valoarea individuală a prejudiciului. Constatarea definitivă a unei încălcări a legislației în materie de concurență constituie premisa aplicării mecanismului

propus iar compensația fiecărui consumator se determină în funcție de contractual de credit și de perioada relevantă, conform mecanismului prevăzut de lege.

Raportul investigației Consiliului Concurenței, publicat în iunie 2026, ca urmare a unei anchete desfășurate asupra mecanismului de fixing desfășurat de cele 10 bănci participante în procedură, a constatat încălcarea legislației naționale și europene în materie de concurență. Confidențialitatea cotațiilor ferme în cadrul procedurii de fixing este prevăzută atât în legislația de concurență, cât și de reglementările naționale și europene sectoriale. Astfel, ca urmare a comportamentului cartelar al băncilor în cadrul procedurii de fixing, Consiliul Concurenței a sancționat toate cele zece bănci participante cu amenzi în valoare totală de 3,73 mld. lei (710 mil. euro) pentru încălcarea normelor de concurență, respectiv Legea 21/1996 a concurenței, precum și Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, printr-o coordonare ilegală a strategiilor de fixare a dobânzilor în cadrul procedurii de stabilire a ROBOR.

Concret, în cadrul procedurii de fixing, când cotațiile ferme ar trebui să fie total independente, băncile participante la procedura de stabilire a nivelului ROBOR, și-au coordonat comportamentul în funcție de cotațiile concurenților, printr-un schimb de informații confidențiale și strategice, în special referitoare la preț. Valoarea astfel rezultată a indicelui ROBOR a fost ulterior folosită la calculul dobânzilor pentru unele credite. Astfel, un indice profund viciat, cu un nivel crescut artificial, a favorizat creditorii în detrimentul vădit al consumatorilor de credit ale căror contracte sunt raportate la ROBOR.

Un element de context relevant este faptul că, actuala decizie a Consiliului Concurenței vine după ce, în anul 2019, o Comisie parlamentară de anchetă *"cu privire la investigația efectuată de Consiliul Concurenței deschisă prin ordinul nr. 420/29.10.2008 al președintelui Consiliului Concurenței, având ca obiect posibila încălcare a prevederilor articolului 5 din Legea concurenței și ale art. 81 din Tratatul de instituire a comunității europene de către întreprinderile active pe piața serviciilor bancare și interbancare din România"*, a desfășurat o anchetă similară, pornind de la suspiciunea că cele 10 bănci participante la mecanismul de fixing desfășurau activități care încălcau obligațiile prevăzute de legislația în materie de concurență, participând la întâlniri în care stabileau împreună nivelul ROBOR din interiorul procedurii de fixing, deși aceste informații trebuie să fie confidențiale, stabilite individual de fiecare bancă.

Concluziile anchetei parlamentare au fost clare, băncile se făceau vinovate de comportamente anticoncurențiale iar oamenii, consumatorii de credit, au fost nedreptățiți urmare

a practicării acestor înțelegeri neloiale dintre băncile participante la mecanismul de fixing.

Astfel, încă din anul 2019, raportul Comisiei parlamentare de anchetă a constatat faptul că, în ceea ce privește modalitatea de stabilire a cotațiilor, respectiv cât de bine reflectă piața aceste cotații plasate de bănci (din media cărora rezultă indicele ROBOR), din totalul tranzacțiilor care se execută pe piață, volumul tranzacțiilor în ROBOR 3 luni și 6 luni sunt sub 1 la 10 000. Acest lucru permite realizarea foarte ușoară a unor înțelegeri, de tipul principiului reciprocității. Cu alte cuvinte, băncile puteau oricând să stabilească reciprocitatea, așa cum reiese și în investigația Consiliului Concurenței, respectiv să coteze ROBOR-ul la o valoare crescută artificial ca urmare a unor mecanisme anticoncurențiale (înțelegeri prealabile), ele împrumutându-se în piața la dobânzi semnificativ mai mici, deși în întreg portofoliul de credite în lei cu dobândă variabilă se transpune dobânda manipulată (cea majorată prin înțelegeri anticoncurențiale).

În aceste condiții raportul de anchetă a formulat o serie de propuneri concrete cu privire la modificări necesare pentru mecanismul de fixing să fie ajustat. Astfel, încă din martie 2019, raportul parlamentar de anchetă a cerut:

“- Fie transparentizarea completă a modului de calcul astfel încât să se elimine orice suspiciune de manipulare sau de înțelegere de tip cartelar între cele 10 bănci participante la procedura de Fixing, fie decuplarea indicelui ROBOR de la formula de calcul a ratelor, și înlocuirea acestuia, prin preluarea bunelor practici europene, cu un indice care să reflecte media tranzacțiilor reale din piață și nu media cotațiilor

- Amendarea Regulamentului de funcționare a Robid-Robor astfel încât diferența dintre dobânda Robid și cea Robor să fie minimă, dat fiind volumul extrem de redus al tranzacțiilor pe piața monetară interbancară la perioadele de 3 și 6 luni, precum și faptul că soldul creditelor în lei este semnificativ mai mare decât sumele la care băncile sunt obligate la o cotație fermă prin Regulamentul BNR de stabilire a Robid-Robor”.

Urmare a solicitărilor transmise de Comisia economică, industriei și servicii, Ministerul Finanțelor Publice a decis să adopte OUG nr. 19/2019, prin care modifică OUG nr. 114/2018 în sensul înlocuirii indicelui ROBOR cu un indice calculat pe baza tranzacțiilor interbancare care se publică pe site-ul BNR, pentru creditele acordate populației, începând cu data de 2 mai 2019. **Din păcate, în ciuda introducerii unui indice care avea la bază tranzacții efectiv realizate, și care prezenta siguranță și credibilitate având în vedere mecanismele deja relevate în ancheta parlamentară, indicele ROBOR nu a fost eliminat din contractele de creditare. Astfel, deși**

OUG nr. 19/2019 a introdus indicele IRCC ca indice de referință pentru creditele acordate consumatorilor, numeroase credite acordate înainte de 2 mai 2019 au continuat să se raporteze la ROBOR. Astfel, deși potrivit dispozițiilor art. XI alin. (2) din OUG nr. 19/2019 “prevederile art. II și III se pot aplica și contractelor în derulare la data prevăzută de alin. (1) cu acordul părților formalizat prin act adițional”, în realitate nu toți consumatorii de credit care aveau contracte în derulare la momentul intrării în vigoare a ordonanței au solicitat schimbarea indicelui de referință, respectiv trecerea de la ROBOR la IRCC. În aceste condiții, consumatorii de credit care nu au solicitat în baza legii tranziția la IRCC, au fost expuși neregulilor constatate în prezent de investigația desfășurată recent de Consiliul Concurenței.

Prezenta propunere se adresează tocmai acestor consumatori de credit care, în urma concluziilor publicate de Consiliul Concurenței, trebuie să beneficieze de recuperarea prejudiciului constat în baza unei recalculări a dobânzilor în funcție de IRCC, diferit ca valoare de indicele ROBOR dovedit manipulat.

Mecanismul propus de actuala inițiativă legislativă nu înlocuiește și nu încalcă dreptul consumatorului de credit de a se adresa instanței în vederea recuperării prejudiciului ci vine să ofere o alternativă mai rapidă, amiabilă, care deopotrivă să înlăture efectele utilizării unui indice denaturat în calculul valorii dobânzilor datorate și care să permită repararea prejudiciilor rezultate din această utilizare și derularea în bune condiții a contractului până la maturizarea lui, precum și să degreveze sistemul judiciar de un val de procese care să aibă același scop. Totodată, actuala propunere legislativă nu se suprapune și nu încalcă legislația în vigoare, națională și europeană, cu privire la dreptul păgubiților de valorificare a prejudiciului.

Așadar, mecanismul introdus de actuala propunere legislativă nu substituie și nu contravine prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 170/2020 privind acțiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, act normativ care transpune Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene (art 2 lit.s) din OUG nr. 170/2020 referitoare la soluționarea alternativă a litigiului, respectiv la soluționarea extrajudiciară a unui litigiu privind o cerere de despăgubire, ci își propune să completeze instrumentele existente de corectare a prejudiciului, introducând un mecanism alternativ rapid și eficient, care să permită implementarea unei proceduri

simplificate, adaptate situațiilor în care Consiliul Concurenței constată, în urma unor investigații, un comportament anticoncurențial aplicat recurent unui număr mare de contracte, constatare care se formalizează printr-un document administrativ definitiv. Pentru celeritatea soluționării unitare a unor astfel de situații, actuala propunere introduce o procedură clară, cu mecanisme și termene care să permită cuantificarea despăgubirii avută în vedere prin propunerea legislativă, prin utilizarea ca metodă de calcul a prejudiciului a diferenței dintre indicele ROBOR și indicele IRCC. Astfel, în situația în care se constată o diferență pozitivă între indicele ROBOR aplicat și valorile indicelui IRCC aplicat în aceeași perioadă, valoarea dobânzii variabile datorate de debitor va fi recalculată în funcție de IRCC iar diferența se constituie în prejudiciu de recuperat. În acest mod se obține simplificarea mecanismului de compensare, precum și creșterea gradului de predictibilitate și transparență în aplicarea acestuia, în contextul în care utilizarea indicelui IRCC este deja o opțiune prevăzută de cadrul legal.

Scopul principal este acordarea despăgubirilor prin acest mecanism alternativ, exclusiv persoanelor fizice, valoarea acestor despăgubiri fiind calculată pe baza diferenței pozitive dintre valorile indicelui ROBOR și ale indicelui IRCC, calculată pentru perioada relevantă aferentă contractului de credit, fără însă a limita dreptul oricărei persoane prejudiciate de a obține în instanță despăgubirea cerută. Perioada pentru care se calculează și se acordă despăgubirile se va circumscrie intervalului temporal în care a fost săvârșită practica anticoncurențială, constatată fie prin decizia de sancționare a Consiliului Concurenței fie, după caz, prin hotărârea judecătorească definitivă pronunțată în cadrul controlului judecătoresc exercitat asupra deciziei autorității de concurență, luându-se însă în considerare data introducerii IRCC-ului ca indice de referință în legislație, ca dată de referință pentru aplicarea recalculării despăgubirilor. Astfel, se încurajează continuarea contractului de credit până la maturizarea acestuia. În esență, mecanismul propus prin prezenta intervenție legislativă permite o soluționare extrajudiciară, consensuală, prin care banca poate să repare rapid, simplu și voluntar erorile constatate în urma finalizării unei investigații, permițând astfel îndeplinirea utilității sociale a contractului, asigurând derularea până la maturitate în condiții optime.

Așadar, inclusiv după adoptarea OUG nr.19/2019, deși existau suspiciuni clare asupra mecanismului manipulabil și dovedit manipulat de o Comisie parlamentară de anchetă, indicele ROBOR a continuat să fie utilizat de sistemul bancar. Ba mai mult, așa cum investigația Consiliului Concurenței concluzionează, mecanismul de calcul denaturat a indicelui ROBOR a

continuat, în timp ce românii plăteau cele mai scumpe credite din Europa.

În acest context, în care consumatorii de credit au toate dovezile și argumentele legale necesare pentru a constata faptul că au fost prejudiciați prin manipularea mecanismului de calcul al dobânzilor aferente creditelor, **prezenta propunere legislativă vine ca un act de dreptate**, prin introducerea unui mecanism extrajudiciar simplificat, **care să permită recuperarea prejudiciului constatat printr-o decizie definitivă într-o maniera rapidă și eficientă, fără costuri suplimentare pentru debitor.**

Concret, actuala propunere legislativă instituie un mecanism extrajudiciar de compensare, care să permită debitorilor recuperarea rapidă a prejudiciului constatat. Este, totodată, un mecanism just pentru ambele părți, întrucât permite băncilor să corecteze indicele ROBOR denaturat în toate contractele afectate și să returneze debitorilor prejudiciile astfel generate, fără costurile de timp/financiare asociate unor interminabile procese. Precizăm faptul că acest mecanism nu aduce atingere dreptului debitorului de a solicita despăgubiri instanțelor de judecată competente, în conformitate cu prevederile OUG nr.170/2020 privind acțiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, ci conturează o alternativă legală care să faciliteze soluționarea amiabilă în beneficiul ambelor părți, debitor și creditor deopotrivă.

În astfel de circumstanțe, propunerea legislativă prevede ca respectivele instituții de credit să fie obligate să înlăture efectele încălcării constatate, să recalculeze obligațiile contractuale respectiv valoarea compensației, prin recalcularea dobânzii aferente fiecărei perioade relevante prin raportarea la IRCC, în aceleași condiții contractuale, cu excepția indicelui de referință, și prin compararea rezultatului cu dobânda efectiv datorată sau achitată în baza ROBOR, precum și să restituie integral, în termenele prevăzute de prezenta lege, prejudiciul astfel calculat tuturor debitorilor afectați.

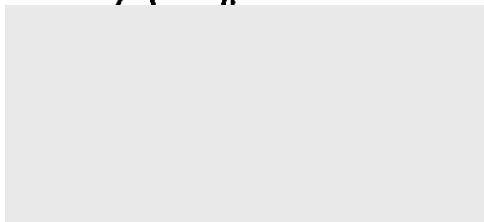
Întreaga procedură este una simplă și rapidă. În termen de 45 de zile de la data constatării prejudiciului, dovedit ca urmare a unei anchete derulate de o autoritate competentă, printr-un document administrativ definitiv, debitorii afectați pot solicita creditorului financiar revizuirea contractului prin recalcularea obligațiilor contractuale, în vederea determinării prejudiciului potrivit mecanismului prevăzut de lege, prin raportarea la diferența dintre indicele ROBOR utilizat și indicele IRCC. În termen de maxim 30 de zile de la data depunerii solicitării consumatorului, creditorul financiar este obligat să soluționeze solicitările de recalculare și să transmită

consumatorului o propunere de revizuire a contractului. Asupra acestei propuneri debitorul trebuie să își dea consimțământul, inclusiv cu privire la modificările introduse prin efectul legii. În acest sens, orice nelămuriri cu privire la propunere vor trebui clarificate. Ulterior, în termen de 15 zile de la stabilirea prejudiciului, instituția de credit este obligată să efectueze plata sumelor datorate. În funcție de opțiunea debitorului, această plată se va efectua fie prin virement bancar într-un cont distinct, fie prin diminuarea soldului principal al creditului, în cazul în care debitorul are încă un contract în derulare.

Adoptarea cu celeritate a prezentei propuneri legislative, implicit a mecanismului extrajudiciar de compensare propus, reprezintă o reparație morală și financiară pentru debitorii prejudiciați! Alternativa unor procese anevoiase și costisitoare nu este doar profund imorală ci și complet nerealistă. A presupune ca oamenii au resursele financiare și de timp necesare pentru a se lupta cu avocații băncilor în vederea recuperării prejudiciului este utopic.

Asimetria resurselor este limpede și, încă o dată, (a câta oară?) i-ar nedreptăți pe consumatorii de credit. Nedreptatea cauzată atâția ani debitorilor prin tolerarea utilizării acestui indice viciat în mecanismul de calcul al dobânzilor variabile din contractele de credit trebuie să înceteze iar prejudiciile trebuie returnate debitorilor fără costuri suplimentare pentru aceștia!

IANUZZI TAMAR

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
1.	GRINDEANU SORIN	PSD	
2	MARIAN NEACȘU	PSD	
3	Popa Ștefan Ovidiu	PSD	
4	TINTA ȘTEPAN	PSD	
5	ȘERBAN CIAMIAN	PSD	
6.	RAFIHA ALEXANDRU	PSD	
7	MIHALCEA IOAN	PSD	
8.	BARBU FORIN	PSD	
9	CIUNT IONEL	PSD	
10	GOVOR MIHAILA	PSD	
11	Sanda Ionia	PSD	
12	CIUCA BOGDAN	PSD	
13	MIHALCEA REMUS GABRIEL	PSD	
14	MIHAILOSCU CĂTĂLIN	PSD	
15	CĂCIU ADRIAN	PSD	
16	MARINESCU RADU	PSD	
17	ȘCOENICA IRINA	PSD	
18	BORG MĂDĂLIN	PSD	
19	LĂPUȘAN REMUS	PSD	
20	CONSTANTINEL SERGIU	PSD	

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
21	HAGIU AUGUSTIN FORTUN	PSD	
22.	BUCUR ARIANA	PSD	
23	BOLINEASCHI ANDREI	PSD.	
24	BRINCEANU VLAD FLORENTIN	PSD	
25	PRODEANU RODICA	AF. PSD -	
26	POAA DORIN	PSD.	
27	TRIF BOGDAN	PSD	
28	HOLBAN GEORGETA	PSD	
29	DIHAVA COSTEL	PSD	
30	BUDACĂ VASILE	PSD	
31	BOGDAN CUCU	PSD.	
32	Trifora Ion	PSD	
33	CHIRIA CIMA FIORELA	PSD	
34.	JAMOILA ION	PSD	
35	PRACEPUTU VOICULES	PSD	
36.	ADONNICA MIRELA	PSD	
37.	LIPA ELISABETHA	PSD	
38.	NEATA EUGEN	PSD	
39	RINDER ANA SMARANDA	PSD	
40	CHIRIA SIRGIL-ALIN	P.S.D	
41	AMET VAROL	PSD	
42	TOCU ILE	PSD	
43	PETRU HORIN MARE	PSD	
44	ALEXANDRU BOGDAN	PSD	
45	SILVIA MIHALCEA	PSD	

[illegible]

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciați ca urmare a unor practici anticoncurențiale

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	PĂDURARU ZADUCU-ADRIAN	PSD	
2.	TEODORU IONEL	PSD	
3.	STREINU-CERUEL ADRIAN	PSD	
4.	CATANĂ CLAUDIU	PSD	
5.	MOLAN AMBR	PSD	
6.	TĂNĂSESCU ALINA ELENA	PSD	
7.	PRESURĂ ALEXANDRA	PSD	
8.	BUZATU DANA CONSTANTINA	PSD	
9.	GRAUR CĂTĂLIN	PSD	
10.	HICOLA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
11.	DOBARIU EUGEN	PSD	
12.	MARILU LIVIU	PSD	
13.	CASCAVAZ DAN	PSD	
14.	RUJAN ION CRISTINEZ	PSD	
15.	BICA ANDRA	PSD	
16.	FEDEROVICI DOINA-ELENA	PSD	
17.	ORBAN CAROL	PSD	
18.	TRUIC OVIDIU	PSD	
19.	HUMECINICH MARIUS	PSD	

20.	VLASIN ZORIN	PSD	
21.	MOISE SORIN	PSD	
22.	TERENSHIRSHIA CRIVITHEI	PSD	
23.	'STAN IUA N	PSD	
24.	Colotean Titus	PSD	
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			